

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Curet Episcopi beneuolentiam, & bonum nomen. cap. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

mata, Decalogi præsertim attingantur. Atque ut his quoque satisfiat, qui Evangelicam historiam audire cupiunt, video pluribus placere ut principio concionum, summa Evangelij capita loco exordij referantur, quod qui bene præstare, noverint se doctis pariter, & indoctis hac in parte satisfacisse, credant.

Episcopi Benevolentia, & Reuerentia ac bonum nomen.

Cap. XX.

QVinto cum in urbem, in qua est conciones habiturus aduenit, decretum Concil. Trid. sess. 5. quamprimum seruire studeat; ut scilicet Episcopum adeat, ab eoque benedictionem accipiat, cum magna submissi animi ac reuerentis significatione, ut erga eum quem scimus à Deo in sui locum constitutum, & quem magno à nobis honore colendum scripturæ docent: Tum se in illius tanquam communis parentis benevolentiam, sine qua ut compertum est, vix possunt haberi cum fructu conciones, omni studio ac diligentia insinuare contendat, promptum significet animum illi in hoc munere feruendi, eiusque votis obsequendi. Quandoquidem partes illius acturus est, ut administer: oret ipsum ut cogitet, ac moneat quæcumque sibi ad suarum ouium utilitatem profutura videbuntur, quippe qui ceteris oculatior & in specula constitutus, probe viderit earum morbos ac necessitates. Magistratum etiam & aliquos e primoribus ciuitatis, si ita iudicauerit, inuisat, cum præsertim cognouerit ab ijs id officij expectari, & gratum fore: Neque tamen id præstandum cum multis esse crediderim, ne quid affectatum videatur, quasi vero prensare velit, & sibi concionum frequentiam allicere. Abstinendum tamen à mulieribus adeundis existimari, ne cui detur occasio obloquendi, ut aliquando contigisse alicubi compertum mihi est: sicut etiã dant sermonum materiam, qui literas commédâtias ad plures deferunt, tanquã, eo modo aurã popularẽ, & audientiam emendent. Libentius hoc officio fungerer, cum ijs qui curã habent animarum viris Ecclesiasticis, præcipua in vrbe auctoritatis, ac sanctitatis. Horum enim familiaritate, prudentia, opera, consilio, iunari potest concionator non parum ad ferendos ex concionibus fructus vberiores. Ineat quoque cum alijs concionatoribus amicitiam, si occasio sese offerat sed modeste, & cum ea amoris significatione, quam religiosa charitas

&

& simplicitas exigit; Ex his quos iudicauerit idoneos, secreto tamen ac prudenter poterit inuestigare, mores loci, ac personarum: Necessè est etiam nosse, quæ vitia in ea ciuitate, qui abusus, quæ piæ exercitationes, quis sacramentorum vsus, qui contractus illiciti, qui cœtus & sodalitates, quæ iuuentutis educatio, quod denique ingenium, & natura hominum sit, & huiusmodi multa.

Sexto, facillimum est intelligere, quantum omnino momentum habeat sanctitatis opinio & bonum concionatoris nomen, maximè in quadragesima, tum ad sui ipsius, tum ad aliorum utilitatem. Vix enim boni aliquid sperare licet, cum illud populus vsurpat, ac mulsitat, Dicunt, & nõ faciunt. Quapropter, haud molestus sum hac in re, si ex his quæ alibi fultus dicta, sunt breuiter aliqua necessaria perstringam, & quod sentio aperiam. Caueat vehemèter noster orator, ne vllò modo quispian offendendi possit, siue publicis, siue priuatis eius sermonibus, diligenter coram Deo dicta factaq; sua omnia obseruet: præmeditetur singula quæ dicturus est ex suggestu, nec quæcumque in mentem veniunt leuiter effundat, nec faciles omnibus aures præbeat: In obiurgationibus sit cautus; non vtratur verbis quibus mordeat magis quam moneat, quibus contemnere magis audientes videatur, quam ex charitate corripere: Non indignetur contra suos auditores, sed contra vitia; nec verbum ex ore elabi sibi patiat, quod vilam contumelia speciem præferat tanquam velit in alios dominari. Non sit querulus, nec de se suisq; rebus loquatur, vt alibi dictum est. Fugiat omnem ostentationem, & arrogantiam verbis, & gestibus. Alijs concionatoribus si quis præsertim (quod sæpe contingit) cæteros antecellat, & primas, aut secundas ferat, non æmuletur. Hoc enim solet à recta puræ intentionis via concionatorem abducere Non adulatoriè blandiatur, non affectet eloquentiam. Inuitare populum quotidie ad concionem sequentem, vel nimis crebro, & verbis vrgere non laudo. Nam quod faciunt quidam magnificare simbrias, & mira promittere, vel cuiusdam vanæ iactantiæ est, vel imprudentis cuiusdam simplicitatis. Id tamen fieri moderate potest, & tunc maxime cum futura concio est de re valde vtili, & ad animæ salutem pernecessaria.

Præterea inter concionandum non sit nimius in clamoribus vsque ad molestiam, nec in agitatione corporis, nec artificiosus in gestibus, non præceps in dicendo, nec tardus. non ingerat

Sanctitatis opinio.

ingerat multas auctoritates, quas populus non intelligit; nō Hæreticorum opiniones, non doctrinas Scholasticas subtiliter tractet & vocet ad trutinam. Quoniam etiam tam longo curriculo conciones quotidie habentur breuior sit, satietati occurrat, & occupatis consulat. Illud etiam curandum est, vt conciones stato tempore, & hora certa habeantur eaque eligatur, quæ vniuerso populo sit accommodata. Si ad mensam alienā inuitetur modeste remittat, neque alios ipse aduocet ad suam, contentus sit moderato cibo. Nam verbi Dei studium & deuotio, ac plenus venter haud facile concordant. Et illud quoque vulgare verbum locum hic habet. Pinguis Minerva, non gignit sensum tenuem; adde tu multo verò minus, piam religiosamq; dictionem. Quotidie sacrificium Missæ celebret, In congressibus, & colloquijs ita segerat, vt non in his tempus frustra terat, sed ad vtilitatem spiritualem eorum qui ad se accedunt conuertat. Vultus hilaritas, facilitasq; morum, potius quam tristes seueritas tenenda est siquidem fugat tristis, & immodica grauitas, quos allicere poterat & sanare elementia. Atque hoc postremum erat B. P. Xauerij Consilium in litteris ad P. Gasparem datis.

Admonenda, & inculcanda aliqua.

Cap. XXI.

SEPTIMO, vt certus ex concionum labore fructus existat, hæc etiam adiuuabit industria sub initium Quadragesimæ hortetur auditores, & vrgeat, vt tunc temporis ad confessionem accedant, quo expeditius, & sine peccati conscientia, & magno cum lucro, sacrum illud exigant tempus, ieiunijs, auditioni verbi Dei, alijsq; pijs operibus vacaturi; cum certum sit mortali peccato, meritum, & fructum spiritualem impediri. Post aliquot conciones, die aliquo celebriore cum populus frequentior adest, aperiat, quamnam irritam reddant confessionem, ita vt eam instaurare necesse sit, dilucide tamen id exequatur ne scrupulum vbi non est opus, iniiciat, Moneat si qui non recte confessi sint, vt de integro confiteantur, laudetq; generalis confessionis vsum etiam sine necessaria causa, ijs præsertim, qui id nunquã præstiterunt. Eleemosynas in vsus pauperum serio commendat persuasum habens, quo frigidius, ardentiusue hanc ipse sui muneris partem aget hoc plus minusue populū collaturū. Absit tñ immodica

conten-